

NÄMNDERNAS EVP- SKRIVELSE 2020-2022

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

Inledning inklusive förutsättningar	3
Förslag på konkreta åtgärder för att utveckla kvaliteten och hantera beslutade effektiviseringar samt konsekvenser av dessa	5
Förändrade förutsättningar som påverkar nämnden	8
Nämndens investeringsbehov för de kommande åren.....	14

Inledning inklusive förutsättningar

Med utgångspunkt från de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige beslutat för EVP 2020-2022, och de långsiktiga ekonomiska förutsättningarna, ska nämnder och styrelser under höstens strategiprocessarbete fortsätta det långsiktiga arbetet med att ta fram strategier och konkreta åtgärder för effektiviseringar och kvalitetsförbättringar.

Nämnderna ska senast **den 22 februari** inkomma med EVP-skrivelser som innehåller:

- Förslag på konkreta åtgärder för att utveckla kvaliteten och hantera beslutade effektiviseringar samt konsekvenser av dessa
- Förändrade förutsättningar som påverkar nämnden
- Nämndens investeringsbehov för de kommande åren

Utbildningsnämndens ram för åren 2019 och 2020 räknas upp med kompensation för förväntade pris- och löneökningar varefter effektiviseringskrav på 1% räknas bort. Nivån på kompensation för pris- och löneökningar baseras på Konjunkturinstitutets antaganden. Beroende på utfall av inflation och lönerevision kan effektiviseringskravets storlek avvika från 1%-nivån.

Sedan 2009 ingår Lund tillsammans med alla övriga kommuner i Skåne samt fyra kommuner i västra Blekinge i gymnasiesamverkan i Skåne vilket innebär att ungdomarna fritt får välja studieort och utbildning inom samverkansområdet. Detta har bidragit till att drygt 59 % av eleverna i Lunds kommuns gymnasieskolor kommer från annan kommun än Lund. Hemkommunen betalar för sina ungdomars skolgång i Lund. Då priset måste baseras på Lunds kommuns självkostnad innebär effektiviseringskrav ett lägre pris på sålda elevplatser. Effektiviseringskravet i kronor räknat blir därför avsevärt större än den del som kommer Lunds kommun tillgodo.

Lunds kommun är med sina 6 600 elever i kommunal gymnasieskola landets femte största anordnare av gymnasieutbildning.

SKL (Sveriges kommuner och landsting) gör årliga jämförelser av referenskostnaden för olika delar av kommunal verksamhet. Referenskostnaden indikerar vad respektive verksamhet borde ha för nettokostnad om kommunen bedriver verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet.

Tabellen nedan visar genomsnittskostnaden per elev 2017. Lund jämförs här med genomsnittet av liknande gymnasiekommuner som inkluderar Karlstad, Jönköping, Västerås, Halmstad, Sundsvall och Umeå.

Kostnad per elev i gymnasieskola 2017		
Kostnadsslag	Lund	Liknande gymnasiekommuner
Lokaler och inventarier	16 846	19 405
Undervisning	53 841	60 096
Skolmåltider	4 974	4 661
Lärverktyg, utrustning, skolbibliotek	9 596	9 488
Elevhälsa	2 183	3 124
Övrigt*	10 891	19 832
Totalt	98 330	116 606

* omfattar kompetensutveckling, administration, utvecklingsarbete, SYV, elevförsäkringar, elevassistenter, tolkar mm

Att kostnaden är lägre i Lund kan till stor del förklaras av att Lund har en betydligt högre andel elever på högskoleförberedande program, 78,7 % i Lund, jämfört med 56,1 % i genomsnittet för gruppen liknande gymnasiekommuner. På högskoleförberedande program är det fler elever i grupperna och detta tillsammans med hög fyllnadsgrad i Lunds skolor medför lägre undervisningskostnader. Men Lund har också lägre kostnader inom kostnadslag som borde vara mindre programberoende som t.ex. elevhälsa (ca 900 kr lägre/elev) och övriga kostnader (nästan 9000 kr lägre/elev).

Bedömning av befintlig underfinansiering

Gymnasieskolan i Lund kostar generellt sett mindre i jämförelse än andra liknande gymnasiekommuner. Det är dock svårt att i alla delar avgöra varför och vad som är en rimlig kostnadsnivå utifrån lokala förutsättningar. Det går dock att peka på några områden där det finns tydliga skillnader gentemot andra liknande gymnasiekommuner och där den egna verksamheten påtalar eftersatt behov. Nedan följer en grov uppskattning av vad detta innebär i kronor räknat.

Kostnadspost	Tillkommande kostnad
Skolmältider	2,2 mnkr
Utvecklingsarbete, kompetensutveckling, SYV, adm. mm.	5 -10 mnkr
Ökade resurser för att skapa en trygg skolmiljö	1 mnkr
Ökat behov av specialpedagogiska insatser	5 mnkr
Summa:	13,2 -18,2 mnkr

Bedömning ofinansierade tillkommande kostnader

Bristen på lärare, förändringar som berör vuxenutbildningen och den fortsatta implementeringen av EU:s dataskyddsförordning GDPR är några av de utmaningar som verksamheten har att hantera. Nedan följer en grov uppskattning av vad detta innebär i kronor räknat.

Kostnadspost	Tillkommande kostnad
Löneglidning lärare	3 -4 mnkr
Ökad arbetsinsats EU:s dataskyddsförordning GDPR	1 -2 mnkr
Välkomsten för vuxna	2,5 mnkr
Summa:	6,5 -8,5 mnkr

Till sammanställningen ovan tillkommer även kostnader förknippade med den förändrade elevgruppen inom vuxenutbildningen med dess förutsättningar. I dagsläget saknas underlag för att göra en tillförlitlig beräkning.

Sammanlagd summa	20,7 mnkr
Andel som avser gymnasieelever från Lund, 41%	8,5 mnkr

Förslag på konkreta åtgärder för att utveckla kvaliteten och hantera beslutade effektiviseringar samt konsekvenser av dessa

Effektiveringskrav

Ett effektiviseringskrav på Utbildningsnämndens verksamhetsområde kan hanteras antingen genom generell besparing i verksamheten ("osthyvel"), genom riktade åtgärder eller en kombination av dessa metoder. Oavsett metod kan effektiviseringen uppnås genom intäktsökning såväl som kostnadsreducering.

Intäktsökning

En ökning av elevantalet innebär en effektivisering så länge denna sker utan annat resurstillskott än lärare, studiematerial och elevmåltider. Förr eller senare nås trösklar då lokaler, skolledning, elevhälsa etc. måste utökas för att en ytterligare ökning skall vara möjlig.

Sett över de senaste tre åren har gymnasieskolorna tillsammans ökat elevantalet med 670 elever. Denna ökning har skett med begränsat tillskott av lokaler. Lokalutnyttjandet är mycket effektivt och skolorna fyllda till bristningsgränsen. För de studieförberedande programmen var lokalytan 2018 under 10 kvadratmeter per elev. Det ökade elevantalet har gjort att flera trösklar har eller är på väg att överskridas. Exempel på detta är planerad utbyggnad av matsalar på Polhemskolan och Katedralskolan. På båda dessa skolor är elevantalet idag mer än fyra gånger så stort som antalet platser i matsalen.

Hösten 2018 startade Hedda Anderssongymnasiet sin verksamhet. Under de kommande åren kommer skolan att växa, fram tills den nybyggda skolan står klar kommer tillväxten ske i tillfälliga lokaler.

Befintliga gymnasieskolor har nått kapacitetstak och från år 2019 och under ett antal år framöver måste all kapacitetsökning inom gymnasieskolan ske på Hedda Anderssongymnasiet. Möjligheten att klara effektiviseringskrav genom ökat elevantal inom befintlig organisation kommer inte att vara möjlig under år 2020-22.

Kostnadsreducering

Av gymnasieskolans kostnadsmassa utgörs 62 % av personalkostnader, 21 % av lokalhyra och resterande 17 % av omkostnader i form av köpta varor och tjänster. Av den senare posten utgörs merparten av läromedel, skolmåltider och IT-kostnader. Lokalsituationen inom Utbildningsförvaltningens verksamhet är ansträngd och besparing genom att lämna lokaler är inte möjlig under överskådlig tid.

Vid köp av varor och tjänster är verksamheten i regel bunden till intern leverantör eller avrop på kommunens upphandlingsavtal. Av verksamhetens omkostnader utgörs nära 50 % av köp från interna leverantörer så som IT-enheten och Måltidsservice.

Möjligheten att välja leverantör, pris och kvalitet är mycket begränsad.

Kostnadsreducering kan oftast bara uppnås genom minskning av köpt volym. Att inte köpa större volym än nödvändigt är en självklarhet. Möjlighet till prispåverkan ligger utanför den egna verksamhetens kontroll. I vilken mån upphandling och/eller effektivisering av kommunens egna serviceorganisationer kan sänka kostnadsutvecklingen är ur Utbildningsförvaltningens perspektiv svårbedömt.

Personalkostnaderna påverkas främst med antalet tjänster. Lönenivån regleras med förhandlingar och avtal. Det råder brist på lärare vilket innebär att lönerna pressas upp vid nyanställningar vilket i sin tur gör lönesatsningar nödvändiga för att behålla

personal. Lärarlöner är Utbildningsförvaltningens i särklass största kostnadspost. Effektivisering kan bara ske genom att antal lärarresurser reduceras i förhållande till antal elever. Sätt att uppnå detta kan vara utökad undervisningstid för lärarna, fler elever per klass eller minskad tillgång till stödsatser för eleverna. Oavsett vilket sätt som väljs kommer det att få negativa konsekvenser och det är oftast de svagaste eleverna som kommer i kläm först.

Förslag på riktade åtgärder

Vid framtagande av Ekonomi- och verksamhetsplan 2018-2020 gav kommunstyrelsen samtliga nämnder i uppdrag att ta fram förslag för att sänka kostnaderna. Utbildningsförvaltningen listade i EVP-skrivelsen ett antal riktade åtgärder varav några krävde att beslut i kommunfullmäktige upphävdes.

Utbildningsförvaltningen föredrar riktade åtgärder eftersom nivån på elevpengen till våra skolor då inte behöver påverkas. Av de riktade åtgärder som förslogs för två år sedan är slopande av lärlingslöner inom Barn och fritidsprogrammet och Vård och omsorgsprogrammet den åtgärd som ger störst ekonomisk effekt. Införandet av lärlingslöner är beslutade av KF.

Kvalitetsförbättringar

Utbildning i systematiskt kvalitetsarbete gör fler delaktiga i utvecklingsarbete

Nyckelpersoner på skolorna som t.ex. skolledare, arbetslags- och ämneslagsledare har under hösten 2018 erbjudits en utbildning i systematiskt kvalitetsarbete som arrangerats inom förvaltningen. Utbildningen anordnas bland annat för att stärka delaktigheten bland personalen samt för att stärka kvalitén i det systematiska kvalitetsarbetet. Utbildningen kommer att fortgå så att även förvaltningens nya medarbetare kontinuerligt får denna kompetensutveckling.

Justerad modell för kvalitetsutveckling

Den förvaltningens gemensamma kvalitetsutvecklingen har förflyttat sitt fokus till att lärare och skolledare systematiskt ska reflektera över sin undervisningspraktik med elevernas lärande i centrum. Ett steg i detta är implementeringen av en gemensam modell, med utgångspunkt i Timperley, som ska höja kvalitén på undervisningen samt göra Utbildningsförvaltningen till en attraktivare arbetsgivare.

Campus Vippan

Projektet med Campus Vippan för att få en modernare gymnasieskola, effektivisera lokalutnyttjandet och bereda plats för Komvux verksamhet fortskrider. Projektering pågår i samverkan med byggentreprenör. Byggnadsarbetet kommer ske i etapper med start hösten 2019 och beräknas i nuläget vara klart 2025.

Stora delar av Vipans lokaler är gamla och de är inte heller optimala för de utbildningar som finns på skolan. Det kostar naturligtvis en hel del, att bygga om lokalerna, men för att våra elever på de yrkesförberedande programmen ska få bästa möjliga förutsättningar och kunskaper inför sitt framtida yrkesliv så är det helt nödvändigt att de har tillgång till den senaste tekniken och utrustningen samt ändamålsenliga lokaler. Campus Vippan kommer att möjliggöra detta och således också påtagligt öka kvalitén på våra utbildningar.

Hedda Anderssongymnasiet

Prognosen för de kommande åren gör gällande att Lunds kommun behöver öka antalet platser inom gymnasieskolan för att kunna ta emot de allt större elevkullarna. Hedda Anderssongymnasiet öppnade sina portar under höstterminen 2018 i tillfälliga lokaler för att redan nu kunna ge fler elever möjlighet att studera i Lunds kommun. Tanken med den nya skolan är att den, när den är fullt utbyggd som beräknas till 2023, ska kunna erbjuda fyra program (Teknikprogrammet, Ekonomiprogrammet, Naturvetenskapsprogrammet samt Samhällsvetenskapsprogrammet) och kunna ta emot drygt 2000 elever. Skolan byggs med fokus att skapa goda och moderna lärmiljöer samt trygga rum för samtliga som kommer att vistas i skolan. Byggandet av vår nya gymnasieskola kommer att ge fler elever möjlighet till en mycket bra och kvalitativ utbildning.

Upphandling av system för anmälan av kränkande behandling

Det nya systemet kommer, när det är på plats, att göra anmälningsförfarandet betydligt enklare samt även mer tidseffektivt. Det kommer att bespara dyrbar tid för våra skolledare samt ge bättre kvalitet till utredningar om kränkande behandling. Det kommer även bli lättare att få en överblick över våra kränkningsärenden samt möjligheten att föra statistik över dessa.

Utveckling av E-tjänster

I kommunen finns ett flertal e-tjänster som har ersatt tidigare pappersblanketter. Antalet e-tjänster ökar för varje år och med e-tjänsterna får vi ett effektivare arbete samt ökar servicen för våra medborgare. Målsättningen för vår förvaltning är att vi inom en snar framtid är helt fria från pappersblanketter och att vi då istället kan erbjuda digitala lösningar i form av e-tjänster.

Utveckling av den interna kommunikationen

Under våren 2019 kommer ett projekt för att utveckla och förbättra den interna kommunikationen att inledas. Det ska förenkla för medarbetarna att hitta rätt information samt relevant information på vår interna kommunikationsplattform Inloggad. Förhoppningen är att det kommer leda till en effektivisering av medarbetarnas arbete.

Chefsnätverk Education for Sustainable Development – CESD

Under 2019 kommer Utbildningsförvaltningen tillsammans med Barn- och skolförvaltningen att gå in i ett chefsnätverk för Lärande för hållbar utveckling (LHU). Syftet är att gemensamt med andra kommuner utveckla en förståelse för vilka insatser som behövs för att möjliggöra för huvudmannen att organisera och utveckla en verksamhet med LHU i fokus. Målet är bland annat att utveckla kunskap så att vi i Lund kan ge förutsättningar för barn och elever att utveckla handlingskompetens för en hållbar samhällsutveckling. Arbetet pågår redan i mer eller mindre utsträckning i samtliga enheter inom Utbildningsförvaltningen och Lunds hållbarhetsmål finns redan definierade i LundaEko. Att ingå i detta nätverk ses därför som en möjlighet att utveckla vårt arbete och öka förutsättningarna för en bättre måluppfyllnad.

Förändrade förutsättningar som påverkar nämnden

Rekrytering och personal

Löneglidning leder till ytterligare effektiviseringskrav

Det råder stor brist på utbildade lärare vilket pressar upp lönenivån. Genom byte av arbetsgivare kan lärare få upp sin lön vilket har lett till ökad personalomsättning. Skillnaden i lönenivå mellan nyanställda och erfarna lärare har de senaste åren blivit allt mindre. För att motverka oönskad personalomsättning måste lönesatningar göras på befintlig personal. Den löneglidning som uppstår innebär behov av ytterligare effektiviseringskrav utöver det verksamheten har ålagts av Kommunfullmäktige. Merkostnaden avseende löneglidningen totalt kan beräknas kosta förvaltningen 3-4 mnkr under 2019.

En välfungerande organisation av VFU kan bli ett led i att säkra för framtida rekryteringsbehov

Gymnasieskolorna och vuxenutbildningen tar varje år emot lärarstudenter i verksamhetsförlagd utbildning (VFU), främst från lärarutbildningarna i Skåne, men även från lärarutbildningar runt om i landet. För att samordningen av den verksamhetsförlagda utbildningen på skolorna ska vara välfungerande krävs tid och resurser för de personer som har detta uppdrag. En välfungerande organisation för att ta emot lärarstudenter är en god investering för att säkra framtida rekryteringsbehov eftersom lovande lärarstudenter knyts till skolorna och blir intresserade av att söka tjänster när de är färdiga med sin utbildning.

Heltid som norm kan leda till ökade lönekostnader

Sveriges kommuner och landsting (SKL) och Kommunal har kommit överens om att fler ska arbeta heltid och Kommunstyrelsen i Lund har beslutat att heltid ska bli norm i Lunds kommun. Att fler arbetar heltid är en viktig fråga för att möta framtidens rekryteringsbehov. Det är också en viktig jämställdhetsfråga. Därför ska fler i Lunds kommun inom Kommunals avtalsområde få möjlighet att arbeta heltid. Det är barnskötare, städare, elevassistenter med flera grupper inom Kommunals avtalsområde som berörs. Om fler arbetar heltid kan kostnaderna öka om samtidigt antalet arbetade timmar ökar.

Gymnasieskolans och ISLK:s verksamhet

Ökat behov av särskilt stöd bland eleverna kräver utökade resurser till specialpedagogik

Skolorna, både gymnasieskolorna och ISLK, upplever ett ökat behov av särskilt stöd och anpassningar för många elever. Det är till exempel allt fler internationella elever som inte har förmågan att följa IB:s läroplan och det är även allt fler elever inom gymnasieskolan som tidigare haft enskild undervisning i grundskolan som nu behöver ett omfattande stöd för att klara av sina studier. Detta ställer högre krav på specialpedagogiska insatser och större resurser behövs för att verksamheterna ska kunna ge dessa elever det stöd som krävs.

Utökad behov av studiehandledning på annat modersmål än svenska

Elever som har ett annat modersmål än svenska har också rätt till studiehandledning på sitt modersmål. I takt med att fler elever med annat modersmål söker sig till gymnasieskolans nationella program kommer även behovet av studiehandledning på modersmålet att öka. Det kommer troligen krävas utökade resurser för detta framöver.

Ökad psykisk ohälsa bland elever kräver högre beredskap för mottagning och fortsatta insatser

Psykisk ohälsa bland barn i åldern 10-17 år har ökat med över 100 procent på tio år. För unga vuxna, 18-24 år, är ökningen närmare 70 % nationellt sett. I Lund är kraven på barn och ungdomar att prestera i skolan höga, vilket kan förstärka problematiken. I Region Skånes senaste folkhälsoenkät bland barn och unga (2016) har andelen elever i åk 2 som upplevt minst ett psykiskt besvär i veckan (nedstämdhet, irritation, ångslan, oro eller svårt att somna) ökat från 50 % till 57 % totalt sett.

De yrkeskategorier i elevhälsan (skolsköterska, skolläkare, skolkurator och skolpsykolog) som möter elever med psykisk ohälsa på sina mottagningar upplever ett klart ökat söktryck. För varje elev som tas emot görs en bedömning av allvarlighetsgraden i ohälsan och bedömningen ligger till grund för hur eleven ska få fortsatt hjälp. Skolläkare och skolpsykologer skriver remisser för fortsatt vård och alla remisser som skrivs innebär ett uppföljningsansvar för elevhälsan. För de elever som mår sämst krävs ofta att skola och specialistvård både samarbetar och samverkar tätt.

Om eleven inte klarar av att följa sina studier p.g.a. sitt mående upprättas ett åtgärdsprogram. I framtagandet av detta deltar elevhälsan med sina kompetenser för att eleverna ska erbjudas rätt stöd och på rätt nivå. En åtgärd kan t.ex. vara att studietakten behöva reduceras under en period. Elevhälsoteamen tillsammans med rektor behöver för varje enhet analysera elevernas mående och ta fram förebyggande och hälsofrämjande strategier. Behovet av resurser för elevhälsan är stort och kommer att öka över tid. Lunds kommun har också en lägre resurs för elevhälsan än andra jämförbara kommuner.

Under Skolinspektionens senaste tillsyn fick gymnasieskolorna dessutom ett föreläggande gällande brister i just elevhälsan. Skolinspektionens bedömning var att det saknades sådan tillgång på elevhälsa, i synnerhet skolpsykolog, så att elevhälsan kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Ökade kostnader för skolmåltider

Utbildningsförvaltningen köper elevmåltider från måltidsservice som är en del av Serviceförvaltningen. Portionspriset har under flera år ökat avsevärt mer än vad som kompenseras i budgetramen. Mellan 2014 och 2018 ökade portionspriset med 24 % medan kompensation för löneökningar under samma period varit sammanlagt 7,5 %. Kostnadsökningen för gymnasieskolan blev drygt 1 mnkr/år. Kostnadsutvecklingen har brutits då måltidspriset för 2019 hålls oförändrat jämfört med 2018. Återstår att se om denna utveckling är bestående eller om det är ett tillfälligt hack i kurvan. Højningarna av måltidspriset har till stor del varit konsekvens av hög ambitionsnivå vad gäller ekologiska råvaror samt ökat antal små tillagningskök inom grund- och förskolan. Utbildningsnämnden har ingen möjlighet att påverka beslut som driver på kostnadsutvecklingen men måste hantera konsekvenserna.

Ökade resurser för att skapa en trygg skolmiljö

Under våren 2017 gjorde Skolinspektionen en tillsyn av Gymnasieskolan Vipan och identifierade då brister. Skolinspektionen gjorde sedan en uppföljning hösten 2018 av vilka åtgärder som vidtagits. Beslutet från Skolinspektionen konstaterade att alla brister var åtgärdade utom en - den att utbildningen måste utformas så att alla elever får en skolmiljö som präglas av trygghet.

Skolinspektionens uppföljning visar att det fortfarande förekommer kränkningar, hot och trakasserier på vissa platser på skolan. Detta gäller främst elevkafeterian och kön i matsalen. I de uppföljande intervjuer av elever och lärare som Skolinspektionen genomfört, och i huvudmannens samtal med Skolinspektionen, framkom det att Vipan på kort tid gjort många förbättringsinsatser som fått genomslag. Det gäller bland annat det långsiktigt förebyggande arbetet för trygghet och studiero samt åtgärder mot kränkande behandling.

Sedan Skolinspektionens uppföljande intervjuer i slutet av oktober 2018 har ytterligare åtgärder genomförts och fler resurser har satts in, bland annat utökad bemanning i kafeterian och punktinsatser i matkön. Vidare har skolledning tillsammans med elevhälsoteam och lärare arbetat med att identifiera de elever som bidrar till otrygg stämning i kafeteria och matsal. Ett arbete med att skapa stödprocesser för att dessa elever ska lyckas med sina studier och delta aktivt i sitt lärande har också inletts. Vidare har Hemgården, som sköter försäljning av fika i kafeterian, fått fördubblat anslag så att de har mer tid till sina fritidsledare.

En ny insats för att främja en trygg skolmiljö är att erbjuda organiserade aktiviteter med värdegrundstema i kafeterian. Hemgårdens fritidsledare ska ut i klasser för att presentera aktiviteterna och tillsammans med skolans personal arbeta för att fler elever från olika program besöker kafeterian och deltar i aktiviteterna. Under hösten har Utbildningsförvaltningen inklusive Gymnasieskolan Vipan inlett ett samarbete med RFSU Malmö, som går under namnet "Våldsam kärlek". Syftet är att förebygga kränkningar, övergrepp och sexuellt våld. Det är ett långsiktigt arbete med många parallella insatser och resurser som krävs för att kunna skapa den trygga skolmiljö våra elever har rätt till.

Vuxenutbildningen och Vägledningscentrums verksamhet

Personer som är inskrivna i Arbetsförmedlingen har rätt till studiemedel från 1 juli 2017

Personer som är inskrivna i Arbetsförmedlingen och varit arbetslösa har rätt att få studierna bekostade av CSN. Detta är ett samverkansprojekt mellan Arbetsförmedlingen, CSN och kommunen genom Utbildningsförvaltningen som samordnas i en arbetsgrupp. Krav på ålder för att ha rätt till den här formen av studiemedel är 25-56 år. Personen ska också vara arbetslös, ha varit inskriven på Arbetsförmedlingen under 6 månader samt ha kort tidigare utbildning. Vägledningscentrums uppdrag är att sköta handläggning och beslut. Det ligger också i uppdraget att göra en rekryterande insats i samarbete med Socialförvaltningen och Arbetsförmedlingen vilket innebär en utökning av arbetsuppgifter vilket inte ryms inom nuvarande ram.

Sammanhållna yrkesutbildningar utifrån branschens behov inom Komvux och gymnasieskolans introduktionsprogram kan kräva ny struktur och organisation

Skolverket har tillsammans med olika bransch-kunniga tagit fram 51 olika nationella yrkespaket som kan användas inom Komvux på gymnasial nivå och i gymnasieskolans introduktionsprogram. Paketen innehåller en kombination av gymnasiala kurser som ska svara mot de kompetenskrav som arbetsmarknaden ställer. Förhoppningen är att det leder till att fler får jobb eller att det kan ligga till grund för vidare studier. Färdiga förslag på nationella yrkespaket för vuxenutbildningen ska också öka likvärdigheten mellan kommunerna samt stämma överens med Delegationen för unga och nyanlända till arbete (DUA).

Mottagande av fler nyanlända i vuxenutbildningen kräver ökade resurser

En stor grupp nyanlända är på väg in i vuxenutbildningen. 400 personer väntar för närvarande på SFI och väntetiden är tre månader. Yrkes-SFI läser SFI tillsammans med yrkeskurser vilket innebär ny administration och behov av utökade vägledningsinsatser med krav på kartläggning för att ta tillvara tidigare kunskaper. Det kräver även insatser och ett ökat stöd i själva undervisningen för både Yrkes-SFI samt DUA-utbildning.

Den ökade anhöriginvandringen kommer även innebära nya utbildningsbehov inom sfi då många av dessa har en väldigt låg utbildningsbakgrund eller ingen utbildningsbakgrund alls. Den grundläggande vuxenutbildningen behöver också utöka sina resurser för att kunna ta hand om eleverna som kommer från sfi.

Vuxenutbildningen får svårt att finansiera hela sin verksamhet när tillströmningen till de obligatoriska delarna ökar. En modell som bygger på volymbasering bör tas fram för att klara de ekonomiska ramarna.

Miljö

Lunds kommun fossilfri 2020 - Påverkan på våra internationella kontakter

Kunskap om och förhållningssätt till internationella frågor har en central plats i svensk skola. I läroplanerna för förskolan, grundskolan och gymnasieskolan framgår det tydligt. Ur läroplan för de frivilliga skolformerna framgår att: "Skolan ska bidra till att människor får en identitet som kan relateras till och innefatta inte bara det specifikt svenska utan också det nordiska, det europeiska och ytterst det globala. Internationella kontakter, utbildningsutbyte med utlandet och praktik i andra länder ska främjas."

I LundaEko – Lunds kommuns program för ekologiskt hållbar utveckling, antagen av Lunds kommunfullmäktiga 2017-10-26 framgår i mål 4.3 att den kommunala organisationen ska vara 100 procent fossilfri 2020. Utbildningsförvaltningen arbetar aktivt med målet och har gällande flygresor bland annat tagit fram en ny indikator för att följa resornas klimatpåverkan, undviker flyg till Stockholm och försöker att använda tåg till norra Europa. Trots detta är förvaltningen den i Lund som släpper ut mest koldioxid från transporter. Anledningen till detta är att lärare och ledning inom de internationella utbildningarna måste delta i konferenser eller internationella workshops på olika ställen i världen. Dessutom har flera skolor elevutbyten bland annat i London, Madrid, Toronto och i en vänort i Kina. Att nå målet om att vara fossilfria 2020 ses därför som ett mycket svårt mål att uppnå utan att tappa en viktig del av vårt uppdrag.

Lagar och förordningar

Nyanlända elevers kunskaper ska bedömas när de börjar på språkintröduktion

Nyanlända elever som börjar på språkintröduktion ska få sina kunskaper bedömda. Det innebär att elevens bakgrund, skolerfarenheter, språk- och ämneskunskaper och eventuella yrkeserfarenheter ska kartläggas. I vissa fall är elevens kunskaper redan kända och därför ska en bedömning endast göras om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig. Bedömningen ska göras skyndsamt och ligga till grund för den individuella studieplanen som ska vara klar inom två månader från mottagandet. Reglerna trädde ikraft 1 juli 2018 men ska tillämpas på utbildning som påbörjas från och med 1 juli 2019.

Ändrade krav gällande elevers utbildningsplaner på Introduktionsprogrammen

Introduktionsprogrammen har inte en nationellt fastställd struktur och därför blir huvudmannens plan för utbildningen och elevens individuella studieplan särskilt viktiga. En elev som har påbörjat sin utbildning på ett introduktionsprogram har rätt att fullfölja den hos huvudmannen enligt den plan som gällde när eleven påbörjade utbildningen. Från och med den 1 juli 2018 har eleven också rätt att fullfölja utbildningen enligt den individuella studieplanen, eftersom den individuella studieplanen på ett mer precist sätt beskriver elevens mål med utbildningen. Från den 1 juli 2019 ska utbildningsplanen även innehålla information om utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd.

GDPR—konsekvenser för Utbildningsförvaltningen

EU:s dataskyddsförordning GDPR (General Data Protection Regulation) som antogs 2016 blev gällande i svensk lag den 25 maj 2018. Den är skarpare formulerad och ersätter den tidigare Personuppgiftslagen (PUL), men de grundläggande principerna är desamma. Allt som kan knytas till en person är personuppgifter (namn, adress, e-postadress, bilder) och allt som görs med personuppgifterna är hantering, även utskrifter och behandling av icke-digitalt material.

Förordningen kräver stor tydlighet i beslut om hur man använder personuppgifter, riskbedömer och gallrar samt i dokumentation av åtgärder. Alla nämnder är personuppgiftsansvariga och förvaltningarna gör sin egen översyn av registrering och behandling av personuppgifter. För Utbildningsförvaltningen innebär förordningen att rutiner ses över och omarbetas och i vissa fall behöver helt nya upprättas. Förordningen innebär också att ett större antal personuppgiftsbiträdesavtal och andra former av överenskommelser behöver tas fram med olika externa aktörer.

GDPR ställer högre krav på samtycke till att personuppgifter får användas och lagras. Förordningen innebär också förstärkta rättigheter för barn. Information om hur personuppgifter används måste vara mycket tydlig i våra system och på våra blanketter och föräldrar till omyndiga elever måste ge sitt samtycke t. ex. till namn och foton på hemsidor.

Arbetet med GDPR är ständigt pågående och något som måste utföras. Då arbetet har blivit betydligt mer omfattande än vad som kunde antas vid införandet av förordningen är befintliga resurser långt ifrån tillräckliga.

Nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet och reviderade styrdokument

Regeringen har tagit fram en nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet med målet att Sverige ska bli bäst i världen på att ta vara på digitaliseringens möjligheter. Skolan spelar en central roll för att ge möjlighet att utveckla förmågan att använda och skapa med digital teknik och förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling.

I samband med detta har Gymnasieskolans och vuxenutbildningens läroplan reviderats med tydliggörande skrivningar om hur digitalisering ska integreras i skolans arbetssätt. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt för att kunna värdera information. Genom dessa kunskaper och förhållningssätt kopplade till digital kompetens, entreprenörskap och innovationstänkande ska eleverna utveckla förmågor som är viktiga i såväl arbets- och samhällslivet som vid vidare studier. Alla som arbetar i

skolan ska i arbetet med normer och värden uppmärksamma både de möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför. Detta konkretiseras i examensmål och ämnesplaner.

Utbildningsförvaltningen tog under 2018 fram en ny digitaliseringsstrategi för att möta de nya kraven, i skolans styrdokument, på digitalisering av undervisningen. Arbetet som påbörjades förra året kommer att fortsätta under de kommande åren då strategin ska implementeras inom samtliga verksamheter och nivåer. Strategin ska också revideras årligen något som kräver arbetsinsatser från flera medarbetare. Målsättningen från Utbildningsförvaltningens sida är att väl genomtänkta digitaliserade arbetssätt ska bidra till måluppfyllelsen.

Nämndens investeringsbehov för de kommande åren

Gymnasieskolornas framtida behov av mer lokalyta

De kommunala gymnasieskolorna i Lund är populära och har ett högt söktryck från elever boende utanför kommunen. Befolkningsprognosen visar att antalet ungdomar i gymnasieålder (16-18 år) kommer att öka stadigt år från år så långt prognosen sträcker sig.

Om tio år förväntas antalet invånare i åldern 16-18 år ha ökat med 1 300 i Lunds Kommun och över 10 000 totalt i Skåne. Förutsatt att befolkningsprognosen slår in och elevströmmarna från närliggande kommuner och till fristående skolor är oförändrade, kommer det om tio år finnas behov av plats för över 2000 fler elever än idag.

Med anledning av befolkningsprognosen pågår projektering för byggande av en ny kommunal gymnasieskola i Lund.

Prognos över framtida sökmönster blir naturligtvis osäkrare med tidshorisontens längd. Befolkningsprognosen kan slå fel, elevströmmar kan vända och kapaciteten i gymnasiala friskolor och närliggande kommuners gymnasieskolor förändras. Det är dock mycket osannolikt att kapaciteten i och omkring Lund skall öka på ett sådant sätt att elevunderlaget till den nya gymnasieskolan skall svikta.

Investeringsprojekt godkända och beställda av Kommunstyrelsen

- Polhemskolans matsal. Projektet är försenat på grund av för höga anbud i förhållande till beräknad kostnad. Beräknas idag vara klart inför höstterminen 2020. I investeringsplanen är 8,1 mkr avsatta för projektet.
- Matsalshuset på Katedralskolan. I projektet ingår även byggande av en gradängsal i skolans ursprungliga bibliotek. Tidplanen är avhängig av tillgång på evakueringslokaler. I investeringsplanen är 66 mnkr avsatta för projektet. Planeras stå klart inför höstterminen 2020.
- Om- och tillbyggnad av Gymnasieskolan Vipan. I investeringsplanen är 415,8 mkr avsatta för projektet. Kommer ske i flera etapper och vara helt genomfört först 2025.
- Hedda Anderssongymnasiet. I investeringsplanen är 730 mkr avsatta för projektet. Planeras klart inför höstterminen 2023.

Planerade investeringsprojekt

I Polhemskolans byggnad 2 (gamla energiprogrammet) har det under åren genomförts ett flertal mindre ombyggnationer. I avsaknad av övergripande plan för byggnaden har resultatet blivit att byggnaden idag inte är i ett enhetligt skick och att kommunikationen genom byggnaden är dålig. För att möjliggöra ett effektivare utnyttjande behövs en genomgripande översyn av byggnaden i dess helhet. Projektet är inte kostnadsberäknat. På sikt kommer det att vara nödvändigt att åtgärda brister i byggnaden. Möjlighet till evakuering av elever kommer sannolikt uppstå när Hedda Anderssongymnasiet står klar.